

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem ve věci

žalobkyně: **PhDr. H. P.**
zastoupené advokátkou JUDr. Janou Kašpárkovou
se sídlem 779 00 Olomouc, Horní lán 1328/6

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky**
se sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1/376

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/24954-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/21384-923, o dávce pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokátky JUDr. Jany Kašpárkové se určuje částkou **8 603 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 12. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/24954-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/21384-923 žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zamítlo odvolání žalobkyně a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě č. j. 7997/2019/OPA ze dne 23. 1. 2019, jímž byla podle ust. § 21 zákona č. 111/2006 Sb., pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) přiznána dávka příspěvek na živobytí ve výši 1 958 Kč měsíčně od října 2018. Žalovaný se ztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně, že pokud je žalobkyně vedena jako osoba, která společně se svou sestrou Ing. E. P. pečuje o otce F. P., který je uznán osobou závislou na péči jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost), nevede s ním společnou domácnost a za tuto péči nikdy nepobírala žádnou finanční částku, prokazatelně tak neprojevuje snahu si zvýšit příjem vlastním přičiněním a není ji tak možno považovat za osobu v hmotné nouzi. Výše příspěvku na živobytí byla stanovena bez poměrné části příspěvku na živobytí připadající na žalobkyni, tedy na syna žalobkyně, jakožto společně posuzovanou osobu.
2. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí včasnou žalobu, ve které namítala nesprávné právní posouzení věci a diskriminační postup správních orgánů k její osobě. Správní orgány neprovedly jí navržené důkazy a nezjistily úplný stav věci, v důsledku čehož je jejich závěr, že se nesnaží zvýšit si příjem vlastním přičiněním, nesprávný. Oba správní orgány postupovaly zaujatě a neobjektivně. Podáním právní zástupkyně žalobkyně ze dne 27. 3. 2019 byla žaloba upřesněna a doplněna tak, že oba správní orgány nesprávně posoudily otázku nároku žalobkyně na příspěvek na živobytí, když žalobkyně je osoba uvedena v ust. § 3 odst. 1 písm. a) bod 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi a podle ust. § 11 odst. 3 téhož zákona nemá povinnost projevovat dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Správní orgány uvádějí, že „pokud bude žalobkyně považována za osobu pečující a nebude po ní vyžadována další snaha zvýšení příjmu vlastní prací, zákonodárce předpokládá, že z této péče bude započítán příjem pro nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi“. Tento názor je ničím neodůvodněn a v této části je dle žalobkyně napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Výklad, který správní orgány zaujaly, je neudržitelný, je ryze formalistický a zcela mimo meze ústavněkonformního výkladu a neodpovídající smyslu zákona o pomoci v hmotné nouzi. Tím, že správní orgány vyšly z neúplně zjištěného skutkového stavu, když mimo jiné nezkoumaly rozsah poskytované péče a zcela ignorovaly tvrzení žalobkyně, byla tak porušena základní zásada zakotvena v ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalobkyně se domáhala, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobkyně jako nedůvodné.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/24954-923, sp. zn. SZ/MPSV-2019/21384-923 a připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího, jakož i připojeným správním spisem Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Ostravě sp. zn. UP/134872/2018/HN, č. j. 85073/2018/OPA a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom

krajský soud z ust. § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.).

5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobkyně podala žádost o příspěvek na živobytí dne 19. 10. 2018. Jako společně posuzovanou osobu pro účely této dávky žalobkyně uvedla T. F. P., nar. X. Dne 5. 11. 2018 byla úřadu práce předložena dohoda uzavřená 5. 9. 2018 mezi Ing. E. P. a žalobkyní o tom, že pro účely zákona o hmotné nouzi je osobou pečující o pana F. P., příjemce dávky příspěvek na péči H. P., tedy žalobkyně. Podle oznámení o poskytovateli pomoci ze dne 6. 9. 2018, v němž jako žadatel o příspěvek na péči je uveden F.P., nar. X, jsou jako osoby poskytující pomoc uvedeny žalobkyně a E. P. V záznamu ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči bylo uvedeno, že poskytovateli péče o F. P. jsou jeho dcery, kdy Ing. E.P. péči poskytuje střídavě s žalobkyní převážně přes všední dny a střídavě společně s pečovatelkou, která dochází denně. Žalobkyně tuto péči poskytuje převážně přes víkendy, kdy dojíždí z Opavy a u žadatele přespává. Dne 8. 11. 2018 vyzval správní orgán I. stupně žalobkyni, aby osvědčila skutečnosti týkající se jejího příjmu z podílení se na péči o osobu, které náleží příspěvek na péči, tedy jejímu otci F. P. a k prokázání výše nákladů spojených s poskytováním péče, které mu vznikly. Na tuto výzvu reagovala žalobkyně podáním ze dne 13. 11. 2018, ve kterém namítla šikanóznost této výzvy, neboť příslušné zaměstnankyni správního orgánu je prokazatelně z její úřední činnosti taková listina známa, neboť jí byla doručena dne 19. 10. 2018 systémem datových schránek. Dalším podáním odeslaným správnímu orgánu I. stupně elektronickou cestou podala žalobkyně námitku podjatosti vůči jeho úředním osobám a zároveň navrhla, aby k jejímu tvrzení, že nemá žádný příjem od svého otce, kterému je vyplácen příspěvek na péči, byl proveden svědecký výslech Ing. E.P., F. P. a Bc. T. A., sociální pracovnice Úřadu práce Olomouc. Poté, kdy bylo rozhodnuto o nevytlačení těchto úředních osob, vydal úřad práce oznámení ze dne 14. 12. 2018, jímž přiznal žalobkyni příspěvek na živobytí ve výši 1958 Kč měsíčně od října 2018. Jelikož žalobkyně podala proti tomuto oznámení námitky, vydal následně úřad práce dne 23. 1. 2019 o příspěvku na živobytí rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém, jak shora uvedeno, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím.
6. Podle ust. § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí, přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo. Podle ust. § 3 odst. 1 bod 5 téhož zákona osobou v hmotné nouzi není osoba, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, popř. nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popř. osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem, s výjimkou osoby, které je osobou osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. nebo osobou osobně pečující o osobu závislou na

pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), nebo ve stupni III. (těžká závislost) anebo ve stupni IV. (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, které byla určena jejich písemnou dohodou a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec.

7. Podle ust. § 11 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi při posuzování nároku na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení se zjišťuje, zda mají osoba a společně s ní posuzované osoby možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Podle odst. 2 tohoto ustanovení se zvýšením příjmů vlastním přičiněním rozumí zvýšení příjmu

- a) řádným uplatněním nároku a pohledávek,
- b) prodejem nebo jiným využitím majetku,
- c) vlastní prací.

Podle odst. 3 tohoto ustanovení, možnost zvýšit si příjem vlastní prací se nezkoumá při posuzování hmotné nouze u osoby, která je uvedena v § 3 odst. 1 písm. a) v bodech 1 až 10.

8. Podle ust. § 7 odst. 2 písm. h) bod 7. zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, se za započitatelné příjmy pro účely tohoto zákona považují příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob a jsou od této daně osvobozeny, nejde-li o příjmy uvedené v písm. a) až g) nebo v odst. 5 s výjimkou příjmu plynoucího z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je-li tato péče vykonává fyzickou osobou patřící do okruhu společně posuzovaných osob.

9. Žalobkyně ve své žalobě nesouhlasila s právním posouzením věci, neboť správní orgány obou stupňů nevzaly v úvahu její tvrzení a neprovedly navržené důkazy, tím nezjistily úplný stav věci. Jejich závěr, že se nesnaží zvýšit si příjem vlastním přičiněním, je zaujatý a neobjektivní. V doplnění této žaloby pak bylo namítáno, že správní orgány nesprávně posoudily otázku nároku na příspěvek na živobytí, neboť aplikovaly ust. § 3 odst. 1 písm. a) a § 11 zákona o pomoci v hmotné nouzi restriktivně a zcela mimo meze ústavněkonformního výkladu a v rozporu se smyslem tohoto zákona. Žalobkyně je osobou uvedenou v ust. § 3 odst. 1 písm. a) bodu 5. zákona o pomoci v hmotné nouzi, a proto se u ní podle ust. § 11 odst. 3 tohoto zákona nezkoumá snaha zvýšit si příjem vlastním přičiněním, včetně řádného uplatnění nároků a pohledávek. S těmito žalobními námitkami nemůže krajský soud souhlasit. Z obsahu správního spisu vyplynulo, že v oznámení o poskytovateli pomoci byla žalobkyně společně se svou sestrou uvedena jako osoba pečující ve věci poskytování příspěvku na péči jejich otce F. P., který byl uznán osobou závislou ve stupni III. (těžká závislost). Správnímu orgánu I. stupně byla pak předložena dohoda uzavřená mezi žalobkyní a její sestrou, že je pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi považována za pečující osobu. Ze shora citovaného ustanovení § 7 odst. 2 písm. h) zákona o životním a existenčním minimu je přitom nutno dovodit, že finanční částka poskytována pečující osobě za péči o osobu, které náleží příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se považuje za opakující se pravidelný příjem pečující osoby. Žalobkyně tedy byla v rámci správního řízení ve věci žádosti o příspěvek na živobytí povinna doložit, jakou částku za tuto péči dostává; pakliže tuto péči

poskytuje více osob, náleží jim odměna podle rozsahu poskytované péče. Žalobkyně však tuto skutečnost neprokázala a správnímu orgánu I. stupně sdělila, že po ní jako po rodinném příslušníkovi nelze spravedlivě žádat, aby péči o otce podmiňovala zaplacením za poskytovanou péči, když má vůči němu morální závazek se podle svých sil o něj postarat. Se zřetelem k ust. § 11 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi je tak možno souhlasit s žalovaným v tom, že žalobkyně neprojevila dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Závěr žalovaného, že „pokud bude žalobkyně považována za osobu pečující a nebude po ní vyžadována další snaha o zvýšení příjmu vlastní prací, zákonodárce předpokládá, že z této péče bude započten příjem pro nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi“, má tedy oporu ve shora citovaných ustanoveních § 7 odst. 2 písm. h) zákona o životním a existenčním minimu a § 11 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, a není jej proto možno považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Jestliže žalobkyně navrhovala prokázání skutečnosti, že od svého otce nemá žádný příjem z příspěvku na péči, výslech svědků jmenovaných v jejím podání ze dne 30. 11. 2018, tak by byl se zřetelem k výše uvedenému nadbytečný. Tímto důkazním návrhem správní orgány podle § 52 věty druhé nebyly vázány, a není proto možno tvrdit, že tím porušily zásadu zakotvenou v ust. § 3 správního řádu tím, že nevyšly z úplně zjištěného skutkového stavu.

10. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
11. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v tomto řízení nebyla úspěšná a žalovaný právo na jejich náhradu ze zákona nemá (ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).
12. Ustanovené právní zástupkyni žalobkyně byla přiznána odměna za zastupování žalobkyně v rozsahu 4 úkonů právní služby po 1 000 Kč, 4 režijních paušálů po 300 Kč a náhrada za promeškaný čas ve výši 400 Kč podle ust. § 7, § 9 odst. 2, § 13 odst. 4 a § 14 odst. 1 a 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. Další náklady činilo cestovné osobním automobilem k jednání krajského soudu z Olomouce do Ostravy a zpět dne 22. 8. 2019 a to náhrada za spotřebu benzínu při ujetých 203 km, průměrné spotřebě 10,1 litrů/100 km a ceně 33,10 Kč za jeden litr, tj. 608 Kč a náhrada za opotřebení ve výši 832 Kč dle ust. § 1 písm. b) a § 4 písm. a) vyhl. č. 333/2018 Sb. Celkem tedy náklady řízení činily 7 110 Kč a s připočtením 21 % daně z přidané hodnoty 1 493 Kč činí odměna právní zástupkyně celkem 8 603 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 22. srpna 2019

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje